

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

נקודות למחשבה והתעמקות בענייני
פרשת ויגש תשפ"ב

בהוצאת: אוריאל יעוף ופירוט בע"מ
יפה רום 40 ירושלים ת"ו
טלפון 02-6520002
www.rachlin.org.il

סרקו להורדה

לקבלת הגיליון למייל: rachlin@rachlin.org.il

© כל הזכויות שמורות לכ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

הערה: מאמר זה הינו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

פרשת ויגש תשפ"ב – גודל השגתו של יוסף הצדיק

באותו עניין, צריך לעמוד בניסיון ולהצליח.

יהודה, שהוא המלך – מלכות דוד באה מיהודה, ורק מלכות דוד היא הנכונה והצודקת והנצחית – ויהודה לא היה מנהיג כראוי כאשר מכרו את יוסף, וגם אחר כך בשנות הרעב כשהוא ירד שמה לתמנע וכל הסיפור עם תמר, גם כן הוא עזב את העם לבד בלי מנהיג כביכול. לא הנהיג, הלך. "וירד יהודה" – זה נחשב לו גם כן לגנאי.

ופה הוא כבר תפס את הפיקוד כמו שאומרים, גם כשהבטיח ליעקב אבינו שהוא עָרַב את הנער, אז יעקב היה יכול להיות רגוע, שאם יהודה ערב, הוא ימסור את הנפש. וזה מה שהוא עשה.

אני מנסה לתאר את מפת הקרב.

מובן שפרעה ומצרים שמחו מאד שהגיעו האחים. גם הזמינו, פרעה נתן הוראה להביא את יעקב ואת כל בני ביתו והוא יכלכל אותם.

מה זה? זה מתוך אהבת ישראל? מתוך אינטרס? "חסד לאֲמִים חטאת" אמרו.

אז אומר הרמח"ל הקדוש זי"ע שכשנשמות ישראל בגלות השר הממונה באותה מדינה, איפה שעם ישראל נמצא,

ערב טוב! שבוע טוב! חודש טוב! חנוכה שמח!

פה בפרשה מגיעה לשיאה העלילה של הורדת עם ישראל למצרים. קודם כל, ההתגלות של יוסף לאחים שלו, שאם קוראים במדרשים, מדרש תנחומא, רואים שמה שכמעט היתה שמה מלחמה בין יהודה לבין יוסף – התנצחות קשה, 'אלימות מילולית' קשה, עם נטיה להגיע להחרבת מצרים. השבטים תכננו כבר להחריב את מצרים.

בעצם יוסף הצדיק יכול היה מלכתחילה להגיד שהוא יוסף ויהנה, אני פה השליט, בלי כל הסיפורים וכל המסכת הזאת שעשה, שאומרים חכמים שהוא הגיע גם לידי סכנה, כי כמעט יכול היה להיפגע מהם, חשבו לחסל אותו.

אז למה הוא עשה את זה? הרי הוא ריחם עליהם, הוא אהב אותם והוא סלח להם, לאחים. אלא הוא רצה להביא את המצב ל'נקודת רתיחה', כדי שיתקיים החלום וכדי שיהודה ימסור את הנפש על בנימין, כי הוא לא מסר את הנפש על יוסף – שהמסירות נפש הזאת על בנימין תכפר במשהו על חוסר מסירות הנפש להציל ולא למכור את יוסף, שהדבר הזה נקרא 'תשובת המשקל' – שאיפה שאדם נכשל,

התחתונים. ושמה באים לידי ביטוי בעצם הדינים.

אבל יוסף הצדיק מקבל מאמא עלאה, מבינה, 'בינה' – אמא עלאה. גם משיח בן יוסף מקבל מאמא עלאה.

הבן יקיר לי אפרים. 'אפרים' – אפי"ר מ"י. מ"י – זה אמא עלאה, כשאמא עלאה היא אחראית על הגאולה בעצם, על 'עולם החירות' ועל התשובה, "ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה".

אלה קצת מושגים על פי הפנימיות, כדי שנבין איך יוסף הצדיק ידע את כל התכנית האלקית, והשבטים ויעקב אבינו לא ידעו – מפני שהאלקים שלח אותו. האלקים – אמא עלאה. משמה בא לו הגילוי. ולכן הוא היה מעליהם בעצם בהשגה ובידיעה – כמובן גם בתור שליט ומושל, המשנה למלך, והם באו כעבדים, כבר היו מוכנים להיות עבדים כי נתפסו.

אז החלום התגשם. הם באו להשתחוות לפניו כמו שהיה בחלום.

והגלות זה דבר נורא ואיום: הסתלקות האור, הסתלקות הקדושה, שעבוד קשה בגוף, בנפש רוח נשמה, שעבוד של האומה הקדושה שיורדת מדרגתה, געגועים עזים לארץ ישראל.

נכון שצדיקים עצומים היו בחוץ לארץ, כן משה רבנו בעצמו, רבנו הבעל שם טוב הקדוש, ויש רשימה אין-סופית.

אבל לא סתם רבי נחמן מברסלב רצה לעלות לארץ. ולא סתם רבנו הבעל שם טוב הקדוש רצה לעלות לארץ – כי התפקיד של עם ישראל הוא בארץ, לא בחו"ל. בחו"ל זה רק עונש ולהעלות משם את הניצוצות שנעשקו בגלל העוונות, לכן הולכים לחו"ל.

מקבל שפע קדוש בשביל עם ישראל. אבל הוא לוקח את זה לעצמו, ונותן לעם ישראל רק תמצית.

אז משעבדים את ישראל, מנצלים את נשמות ישראל, ולוקחים מהם את השפע – וזו הגלות, זה חלק מהעונש של הגלות.

ולכן בגלות איפה שיש יהודים – תמיד מצליח להם, למדינות האלה איפה שיש יהודים. תבדקו בהיסטוריה – תראו. כשהיהודים עוזבים, אז השפע האלוקי הזה מסתלק, ואז האומה יורדת.

אז פרעה לא היה נחמד 'לשם שמים'. אנחנו גם רואים את זה שהוא רצה כבר לשעבד את האחים של יוסף כדי שיהיו קצינים על הצאן שלו. ויוסף שהיה חזק במלחמה הזהיר את האחים מה להגיד. בזה רואים שהוא לא נאמן באמת לפרעה אלא היה נאמן לה' יתברך ולעמו ישראל, עשה את עבודתו. היו קוראים לזה היום 'נאמנות כפולה' – כי עם ישראל צריך להיות נאמן לה' יתברך ולתורה, ולא למישהו אחר. "בְּתַחֲבֹלוֹת תַּעֲשֶׂה לָךְ מִלְחָמָה".

"יעקב אבינו פחד לרדת למצרים. היום להבדיל אנשים מצטערים שלא יכולים לנסוע לחו"ל. לא מבינים בכלל מה זה הקדושה של ארץ ישראל ומה זה לצאת מפה וללכת לחו"ל – שזה בעצם עונש גלות."

זה מעניין מאד שיוסף לא נקם באמת באחים שלו. הוא קצת חינך אותם, 'סדרת חינוך'. ואמר להם מיד: 'לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלקים'. 'האלקים' – זה מידת הדין.

אבל האלקים, מי שיודע קצת מושגים של קבלה, זה אמא עלאה. אמא עלאה, דינין מתערין מנה. זאת אומרת, ממנה מתחילים הדינים. אבל אין שם רק דינים. גם יכול להיות שהדינים האלה, יחסית, הם רחמים.

הייחוד של אבא ואמא עלאין לא פָּסִיק לְעֵלְמִין. הייחוד של ישראל סבא ותבונה פָּסִיק, נפסק, לפעמים, בהתאם למעשי

של הפרשה, לקרב את הגלות, לגרום לגלות.

ואבא שבשמים רחמן, והכל עשה בטוב טעם ודעת, שאין לנו תפישה והשגה בו יתברך, והוריד את יעקב אבינו כאדם מכובד, כמלך. וכל עוד שהשבטים היו חיים, אז לא נשתעבדו, ויוסף כלכל אותם, והכל היה טוב, יחסית למה שאפשר שיהיה טוב בחוץ לארץ.

אנחנו יודעים כמה יכול להיות רע, לדוגמה, השואה הנוראה שהיתה באירופה. כמה יכול להיות רע, שאין מי שיושיע, אין לאיפה לברוח, "אין עצה כנגד ה'". אז יהודים לא יכולים להרגיש בנוח בחוץ לארץ בגלות, בשום תקופה ובשום מדינה ובשום מקום.

אם הם מתחילים להרגיש בנוח, משמים יעשו מהלך גדול להוציא אותם משם, להעלות אותם לארץ – במיוחד כשנגמר הזמן של הגלות וצריכה להיות הגאולה השלמה, אז ככל שמתקרבים, ככה הכל 'מבעבע', כדי שיהיה קיבוץ גלויות בארץ ישראל.

יכולת ההשגה הזאת שצדיק יסוד עולם כמו יוסף משיג, מבין, מקבל מהשמים, שהאלקים שלח אותו ולא האחים מכרו – האחים מכרו, אבל זה בטבע, אבל מי באמת שלח? מי באמת גרם? זה בורא הבריאה יתברך שמו – זה גילוי גדול ועצום של הבנת המציאות ומפת הקרב באמת מעל הטבע, כי יש דרגות בהבנת מפת הקרב, זה חידוש גדול – פשט, רמז, דרש, וסוד.

למשל היום, תשאלו כל מיני פרשנים לענייני ביטחון, ענייני מדיניות, ענייני רפואה, כל אחד במקצוע שלו נותן פרשנות על מפת הקרב – מה קורה בארץ, מה קורה עם האויבים, האם יהיה נשק גרעיני

כל אחד מעם ישראל הולך לפי שורש נשמתו, איפה שהניצוצות שלו – שמה הוא נולד או לשם הוא גולה, כדי להביא בחזרה ניצוצות בצומח-חיים-דבר, כולל גרים.

אומרים חכמים שיעקב אבינו היה מגייר גרים במצרים. ודאי. משה רבנו גייר את כל הערב רב. אותם ערב רב גם כן מלו את עצמם כפי שיוסף אמר להם. על פי האר"י הם היו גלגול של דור הפלגה ודור המבול, והיה צריך להתחיל לתקן את הברית שלהם, ולכן אמר להם למול. אחר כך הם התגלגלו בערב רב. וחלק, שכבר היו מתוקנים יותר, התגלגלו בנשמות ישראל שבאותו דור – זה בפרשיות הבאות בספר שמות.

אז הכל על פי הסוד ועל פי המלחמה, על פי התיקונים.

”כשיש דור שהצדיק משיג, והוא יכול להגיד, ושומעים בקולו, למשל כמו דורו של משה רבנו, זה דבר עצום! זו השראת השכינה, זה גאולה.”

יעקב אבינו פחד לרדת למצרים. היום להבדיל אנשים מצטערים שלא יכולים לנסוע לחו"ל. לא מבינים בכלל מה זה הקדושה של ארץ ישראל ומה זה לצאת מפה וללכת לחו"ל – שזה בעצם עונש גלות. ורק כשה' הבטיח לו בבאר שבע שהוא יהיה איתו, השכינה תרד איתו ושזה משמים ואין מה לעשות, אז הוא הבין שצריך לרדת, בסדר.

הנה אנחנו רואים את יד ה', שעשה את כל הרעב הזה – כדי להוריד את עם ישראל למצרים.

אז כשיש מאורעות כלל-עולמיים שמשפיעים על כל העולם ועל עם ישראל, כמו עכשיו למשל, הפנדמיה הזאת, ה' ירחם, אלה זמנים מיוחדים אלה תיקונים מיוחדים, זה לא 'הרגיל'. זה כדי להזיז דברים במהלך של 'תיקון עולם במלכות שדי', לקרב את הגאולה, או במקרה הזה

אבל זה באמת לא התפקיד של יוסף, וזה באמת לא התפקיד של הצדיק להיות המשנה, למי? לפרעה?! להיות המשנה לפרעה, זה התפקיד שלו?! אם לא היו מוכרים אותו, הוא היה ראש בארץ ישראל ביחד עם האחים! אבל ככה התגלגל. כמו שהוא אומר, האלקים עשה את כל זה, כי היה צריך להעלות את הניצוצות מהענין של אדם הראשון, שנעשקו בקליפת מצרים.

תראו את המסלול של יוסף – מהזמן שהיה אצל יעקב, ואצל פוטיפרע להבדיל, בבור, בכלא, משנה למלך, ועכשיו באים האחים: "ויגש אליו יהודה". ועכשיו האחים בעצם נזקקים לו ונכנעים בפניו, אין להם ברירה. מה יעשו? הכניעו אותם משמים, כולל יהודה המלך.

אז "גאולתן של ישראל קמעא קמעא" "כאיילת השחר", "מעשה אבות סימן לבנים", מגאולה אחרונה כגאולה ראשונה. יש הסתר, יש גילוי בתוך ההסתר, יש דרגות שונות של גילוי – עד להתגלות השלמה של משיח צדקנו שבעזרת ה' נזכה במהרה בימינו!

יעקב אבינו כשהיה אצל פרעה, הוא שאל אותו בן כמה הוא, "אהה...". הוא אמר לו, במילים שלי כן? שהחיים שלו היו קשים וקצרים. זאת אומרת הוריד את ההופעה שלו, לא התגאה, לא אמר משהו על עצמו, הקטין את עצמו. זה טוב נגד עין הרע ונגד שנאה וקנאה ואנטישמיות ומה שאתם רוצים.

אחר כך הוא ברך אותו, הוא ברך את פרעה. איזו ברכה? שכשהוא יתקרב לנילוס, המים של הנילוס יעלו לקראתו. הרשע, פרעה, לקח את הברכה הזאת ועשה את עצמו אֱלֹהִים. יעקב "איש תם יָשֵׁב אהלים", ברך אותו בתמימות, למשהו טוב, שתהיה ברכה למצרים – הכרת טובה לבעל האכסניה נכון? משה רבנו גם כן לא נתן מכות כי הוא נולד במצרים, אז מתוך הכרת טובה שהוא גדל שמה לא נתן את כל המכות למצרים בעצמו. אז יש ענין של הכרת טובה, אז הוא ברך אותו במשהו טוב.

או לא לשונאים. לכל הדברים האלה יש פרשנות מקצועית, מדינית, פוליטית, כל הרבדים בטבע. ויכול להיות שהם רואים נכון בטבע. בודאי. יכול להיות שהם רואים חלקית. אבל לעמקו של ענין, מה באמת התכנית האלקית – הם לא רואים. את זה מי יכול לראות? יוסף הצדיק יכול לראות. אחד כזה שמגלים לו באמת משמים, אז הוא יכול לראות. לא בגלל שהוא רואה, אלא בגלל שמגלים לו.

גם רבנו הבעש"ט הגדול והקדוש והאהוב, שהיה בעל מדרגות עצומות, אם רצו להראות לו משמים – הראו לו, ואם לא – לא הראו לו, הסתירו ממנו מכל מיני סיבות.

אבל הצדיקים, היות שהם עובדים את ה' – הם שליחי ה' יתברך, הם חיים לשם שמים – לא בשביל עצמם, לא בשביל המידות שלהם, לא בשביל ההנאות שלהם או מה שכדאי להם והאינטרסים שלהם, לא! אך ורק "למען שמו באהבה", לעשות את השליחות האלקי, כמו שהיה אצל יוסף שהתכוון לשם שמים לאורך כל הדרך – אז מגלים לו את התכנית, כדי שידע לעזור לעם ישראל.

זה תלוי בדור – אם הדור זכאי ויש גילוי פנים, או שזה דור שאין גילוי פנים. יכול להיות שיש צדיקים שיודעים, אבל אסור להם לגלות שום דבר, כי אין זכות לדור או מאיזושהי סיבה. כשיש דור שהצדיק משיג, והוא יכול להגיד, ושומעים בקולו, למשל כמו דורו של משה רבנו, זה דבר עצום! זו השראת השכינה, זה גאולה. גם שמה זה היה בשלבים, כן? לא ביום אחד הוא קיבל את הנבואה וההשגה, ולא ביום אחד שמעו בקולו... הלואי והיינו שומעים בקולו! לא כולם שמעו בקולו. אבל זו היתה זכות עצומה, דור עצום, "דור דעה". דעה – ראשי תיבות 'דרך עץ החיים'. היתה להם השגה. וגם טעו בהשגה, כמו המרגלים למשל.

אז רואים את המעלה של יוסף הצדיק. רואים את המעלה שהוא מושל על מצרים. אבל המעלה הזו היא מעל הטבע. זה מעל הטבע בתוך הטבע, כדי לעזור לשבטים וליעקב אביו, לעזור לעם ישראל, "שבעים נפש".

או עשו משהו שלא צריך, תחפור, תחפור, תחפור עמוק, תחכה, תמתין – ותראה שגם מהטעויות שלהם, יכול להיות שיוצאים דברים חשובים מאד מאד. אני מדבר על צדיקים אמתיים כן? לא על 'מחופשים'.

זה בענין ההתנהלות של אבינו יעקב.

יהי רצון שנלמד טוב את מפת הקרב שלנו, הפרטית והכללית, ונעשה את הדברים הנכונים, לעשות נחת רוח לאבא שבשמים. על ידי ההתעוררות שלנו לעבוד אותו יתברך, כפי קוצר יכולתנו ודלת השגתנו, מה אנו מה חיינו? בדור המסכן שלנו – ירחם עלינו ויגאל אותנו במהרה ברחמים אינסופיים!

לחיים! לחיים! לחיים!

להתחזק לעבודתו יתברך!

מה פרעה היה צריך לעשות עם הברכה הזו? לשמוח – איזה יופי! בכל פעם שהוא יתקרב ליאור המים יבואו לקראתו וישקו את כל מצרים, ברכה גדולה! 'פרנסה' כמו שאומרים. מה הוא הולך ועושה את עצמו אלורק?! מעניין אהה? האור מצטייר לפי הכלי.

אז יצאה פה תקלה מהברכה? כן, זה לא טוב שהוא עשה את עצמו אלורק. אבל מצד שני, משמים 'טיפלו בו', ה' יתברך טיפל בו, עשה בו שפטים כי עשה את עצמו אלורק. אז מהמעשים של צדיקים גדולים וקדושים, כמו יעקב אבינו שאין לנו תפיסה והשגה בו כלל, לא יוצאות תקלות באמת. גם אם יוצא משהו שזה נראה בעיה, אם תחפור עמוק, תראה שבסופו של דבר זה יצא לטובה – כי הצדיקים הם שליחי ה', וגם אם אתה חושב שהם טעו,

שבת שלום ומבורכת לכל בית ישראל.

כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א:

לא להתלונן
לתקו!

www.rachlin.org.il

להצטרפות לרשימת תפוצה הוסיפו את המס' 02-6520002 לאנשי הקשר ושלחו 1.

תפילה לאחדות עם ישראל

מאת: כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

אמרו נא תפילה זו בכוונה עצומה בכל יום, חוץ מבשבתות ובחגים ובימים שאין אומרים בהם תחנון. אפשר לומר את התפילה מחצות לילה ועד שקיעה.

ריבונו של עולם, רחם עלינו. רחם עלינו ברחמיך הרבים והושיענו. חמול על עמך, חמול על נחלתך. עשה למען שמך! אתה אבינו, אנו בניך, יודעים אנו שרצונך שנהיה מאוחדים כמו אחים נאמנים. יודעים אנו כמה יקר הדבר לפניך, כי על כך נחרב ביתך! והסתרת פניך מאתנו. אנו רוצים לעשות לך נחת רוח אמיתי ואיך-סופי. אך אוי לנו, אוי לנו, אוי לנו! אין לנו כח לגבור על יצרנו. אין לנו חכמה, בינה ודעת להילחם מלחמתך ולנצח את יצרנו, אוי לנו שגבר בגלל עוונותינו!

אך הבט נא על אבותינו הקדושים, שירשנו מהם לב טהור ורצון איך-סופי לעשות לך נחת רוח. לבנו יודע את האמת, לבנו בוער באהבת ישראל, לבנו בוער באהבת חינוך! אך קשה מפאת היצר להשליט את השגת ליבנו על כל מעשינו, דיבורינו ומחשבותינו!

אנו עושים מאמצים להתגבר ולנצח את היצר, למען עשות לך נחת רוח! אך ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שאם לא נתפלל אליך שנצליח, ותשמע תפילתנו, לא נוכל לו! כי רבו תחבולותיו! ואנחנו רק בשר ודם, ואתה מלכנו ויודע את יצרנו! שלח נא לב טהור, לב אוהב, לעבדך באמת! רחם ועזור לנו להגיע לאהבת ישראל אמיתית, שאינה תלויה בדבר! ולא על ידי יסורים וחוליים רעים! חכמינו ז"ל התפללו על ביטול יצר הרע של עבודה זרה, ונענו! בטל נא מעלינו את היצר של מחלוקת ושנאת חינוך, כי דלוננו מאד! אנא רחם עלינו!

יהי רצון מלפניך ריבונו של עולם, שנרצה בלב שלם בתיקונו של כל יהודי, ונתן את כוחנו, את כל נשמתנו, להצלת והצלחת כל היהודים בגשמיות וברוחניות! כי יקר לנו תיקונו של כל יהודי. קרב את כולנו לאהבה וליראה את שמך! מתוך אחדות שלמה!

יהי רצון שנוכל לאהוב כל יהודי באשר הוא, למרות השוני בשורש ובסוגי הנשמות, למרות השוני בדרגות התיקון, למרות כל המכשולים, ונהיה לאגודה אחת, לעשות רצונך בלב שלם! רחם עלינו כי אין בנו מעשים! עשה עמנו צדקה וחסד והושיענו!

קבלת קהל בימים א-ה בשעות הערב

רחוב יפה רום 40, ירושלים ת"ו

לקביעת פגישה אנא צרו קשר בטלפון 02-6520002

נא להביא תמונות פנים של כל האנשים הקשורים בנושא היעוץ